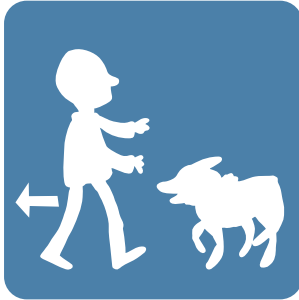

Jak się zachować w razie spotkania z wilkiem?

Jeśli cię nie widzi: nie wchodź mu w drogę

Jeśli cię zobaczył: wycofaj się powoli tyłem

Nigdy nie uciekaj!

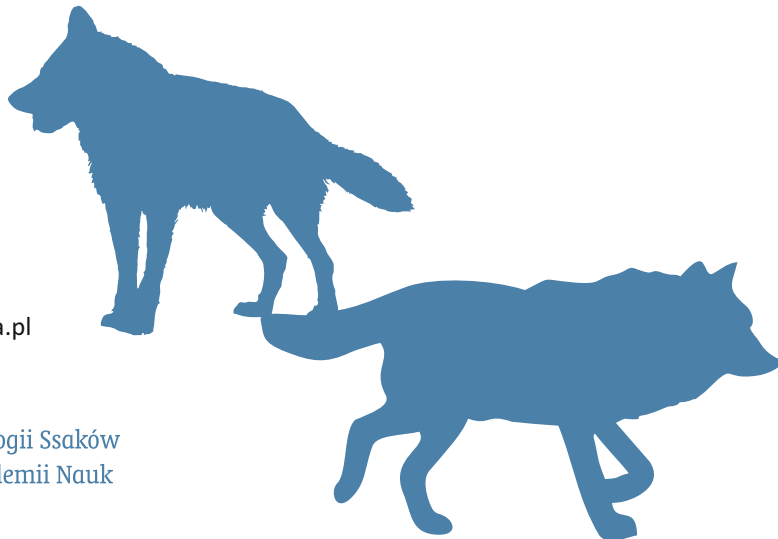
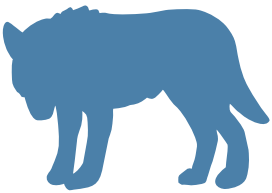
Zachowuj się głośno

Jeśli jest agresywny, weź do ręki duży przedmiot

Nie rzucaj wilkowi jedzenia! Może zacząć kojarzyć człowieka ze źródłem pokarmu

Jeśli masz ciekawe obserwacje wilków, skontaktuj się z nami: sekretariat@ibs.bialowieza.pl tel. 85 682 77 50 www.ibs.bialowieza.pl

Instytut Biologii Ssaków
Polskiej Akademii Nauk
Białowieża

JAK ŻYĆ Z WILKAMI?

Fot. Adam Wajrak

Dlaczego w miejscowościach puszczańskich obserwujemy wilki?

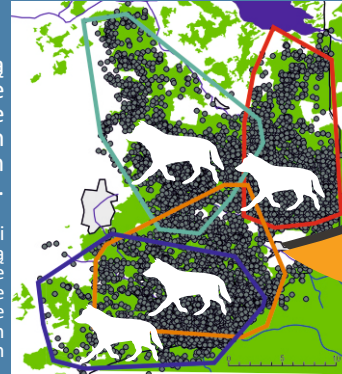
Wilki to zwierzęta społeczne. Rodzina zwana watahą składa się z pary rodzicielskiej i potomstwa. Watahy zajmują odrębne terytoria. W polskiej części Puszczy Białowieskiej żyje 4-5 watah. Wsie w rejonie puszczy znajdują się w obrębie obszaru użytkowanego przez wilki, nic więc dziwnego, że czasami zwierzęta te pojawiają się w pobliżu osad.

Ile wilków jest obecnie w Puszczy Białowieskiej?

IBS PAN i BPN monitorują populację wilka w Puszczy Białowieskiej wykorzystując tropienia na śniegu i foto-pułapki. Liczebność wilków wzrosła w ostatnich latach o około 30%. Szacuje się, że obecnie może wynosić około 50 osobników. Jedna wataha może liczyć od 5 do 12 wilków, ale z roku na rok ta liczba się zmienia z uwagi na ich dużą śmiertelność (np. z powodu świerzbu).

Wilki bytują głównie na obszarze leśnym wokół polan z wsiami.

Kropki oznaczają codzienne lokalizacje telemetryczne czterech watah w latach 1994-1999.

Polany osadnicze w rejonie Puszczy Białowieskiej stopniowo zarastają

Zarastanie i brak użytkowania rolniczego polany przyciąga jelenie – ulubiony pokarm wilków

Dlaczego wilki pojawiają się w pobliżu człowieka?

- (1) sąsiedztwo lasu – wilki poszukują pokarmu na styku lasu i terenów otwartych, zabudowanych;
- (2) utrata bojaźni przed człowiekiem (korzystanie z pokarmu pozostawianego przez ludzi, oswajanie wilków, krzyżówki wilka z psem);
- (3) obecność psów domowych;
- (4) choroba (np. wścieklizna, świerzb);
- (5) młode, niedoświadczone osobniki.

Fot. Rafał Kowalczyk

Wilki zazwyczaj unikają ludzi. Jednak podobnie jak w przypadku wszystkich dzikich zwierząt, należy zachować ostrożność i zdrowy rozsądek na obszarach, gdzie występują.

Kiedy wilk jest zagrożeniem?

Na podstawie zaleceń IUCN (Large Carnivore Initiative for Europe).

Zachowanie	Zagrożenie	Działanie
<p>Wilki przechodzą w pobliżu zabudowań. Wilk nie ucieka natychmiast po zauważeniu pojazdów lub ludzi.</p> <p>> 30 m</p>	<p>Brak.</p> 	<p>Nie ma potrzeby podejmowania działań.</p>
<p>Wilki obserwowane są przez kilka dni w odległości poniżej 30 m od ludzi lub zamieszkałych budynków.</p> <p>< 30 m</p>	<p>Sytuacja wymaga uwagi. Możliwy problem wynikający np. z obecności łatwo dostępnego pokarmu w pobliżu siedzib ludzkich.</p> 	<p>Analiza sytuacji: co przyciąga wilki? Usunąć elementy atrakcyjne dla wilków. Rozważyć odstraszenie (gumowe kule, petardy).</p>
<p>Wilk sam podchodzi do ludzi na odległość poniżej 30 m. Przejawia zainteresowanie ludźmi. Atakuje.</p> <p>< 30 m</p>	<p>Sytuacja niebezpieczna.</p> 	<p>Usunąć wilka, jeśli zastosowane odstraszenie okazało się nieskuteczne.</p>

- Nie zostawiaj łatwo dostępnego pokarmu poza domem!
- Nie dokarmiaj dzikich zwierząt!
- Zadbaj o szczelność swoich pojemników na odpady!

Zapach pokarmu z osad ludzkich może przyciągać wilki. Kojarzenie pokarmu z człowiekiem powoduje utratę bojaźni u wilka.

- Zapewnij opiekę swoim zwierzętom!
- Zabieraj psa na noc do domu lub zamknij w kojcu!
- Spaceruj z psem na smyczy!
- Zbieraj odchody swojego psa!

Psy są blisko spokrewnione z wilkami, wykazują podobne zachowania. Wilki traktują każdego psa jako konkurenta.

Co robić, aby zmniejszyć ryzyko konfliktowych sytuacji z wilkami?

Jeśli mieszkasz blisko terenów zalesionych:

- Zadbaj o ogrodzenie swojej posesji!
- Przeprowadzaj regularnie renowację i konserwację ogrodzenia!
- Zamykaj bramy i furtki!

